

REDACTIA
Deak Ferencz-utca nrul 20

ABONAMENTUL
Pe un an .. 24 cor.
Pe jumătate an .. 12
Pe 1 lună .. 3

Nr-ri de Duminică pe un 4
coroane.

Pentru România și America
10 coroane.

Pentru România și străinătate
numeri de zi pe un 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Deak Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE
de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicare.

Manuscripte nu se
inapoiază.

Telefon oras și comitat 52.

Nimicirea mandatului dela Bocșa.

(*) Comisia V. de verificare a nimicit mandatul dela Bocșa-Română, unde cu atâta însuflețire a fost ales fruntașul bănățean Coriolan Brediceanu.

Dieta, desigur, va lua cunoștință, aprobând această hotărâre și astfel în curând se va face la Bocșa o nouă alegere.

Clubul parlamentar român e mai bogat acum cu o experiență și mai sărac cu 9000 coroane. Experiența este: *se poate considera ca nimicit ori ce mandat românesc petiționat la Dietă.* Iar 9000 coroane e suma la cât au fost condamnați să plătească cei-ce au apărât mandatul dela Bocșa.

Nu-i vorbă, asta ar fi putut s'o știe deputații români și fără a se expune la plata unei atât de frumoșel sume. Avuseră doar cazul dela Baia-de-Criș. Cu prilejul desbaterii asupra petițiunii înaintate împotriva întâiei alegeri a dlui V. Demian, se știe că acea comisie aflase crimă în faptul că la alegere s'a cântat românește și s'au tipărit apeluri românești... Asta era »agitație« pentru care cu siguranță se nimicia mandatul. Dacă totuși s'a trimis comisar să ancheteze, e pentru-că întotdeauna se găsesc deputați doritori »să cerceteze« în schimbul frumoasei diurne de 40 coroane pe zi, plus cheltuielile. De nu se disolva Dieta anul trecut, o păteau însă și cei-ce apăraseră alegerea dela Baia-de-Criș împotriva petiției lui Holak.

Ceea-ce trebuie să ne convingă pe toți, că după cum ni-e greu să dovedim nedreptatea ce ni-se face la alegeri, tot așa de ușor le este petiționarilor să-i convingă pe membrii comisiei despre »agitațiunile valahe«. Septegenarul fruntaș român George Pop de Băsești a rămas și cu capul spart și fără mandat și cu banii cheltuiți. D'asemeni au fost respinse petițiunile înaintate la Curie de aliații noștri slovaci, cari au fost și ei condamnați la plățirea unor cheltuieli enorme. Pe când iată, cu petiția dată împotriva alegerii dlui Brediceanu comisia Dietei a isprăvit iute și unanim s'a adus hotărârea.

A fost deci, o recunoaște acum ori și cine, o fatală greșală stăruința ce s'a pus pe d'oparte ca dl Brediceanu să nu renunțe la mandatul atacat, pe de altă parte ca mandatul să fie apărât. Dacă renunță atunci îndată la el, cu siguranță se înmulțează cu unul numărul luptătorilor români în parlament, deoarece o alegere făcută pe vreme de frumoasă primăvară la tot cazul ar fi fost mai ușoară de cum are să fie cea care se va face acum în iarnă. Atunci

românii erau apoi sub impresia întâiului entuziasm, atât de puternic, iar administrația mai descurajată. Acum însă guvernul se simte oare-cum autorizat să uzeze de toate mijloacele pentru a împiedecă intrarea în sfatul țării încă a unui »agitator« de soiul celor pe cari Andrassy în mijlocul aplauselor Dietei a declarat că se simte dator a-i strivi.

Nici nu credem că se găsește un singur deputat român, care să se îndoiască și să nu fie convins, că *guvernul va forță* alegerea unui »bun patriot« și că șansele candidatului național nu mai pot fi cum au fost astăprimăvară.

Dacă am fi scris însă în acest înțeles astăprimăvară, când se făceau intervențiuni pentru intrarea în scena politică a dlui Alexandru Mocsonyi, ori astătoamnă, când s'au ivit alte păreri cu privire la *persoana* ce este a se candida, am fi atras asupra noastră aspre învinuiri. Deși n'am esitat o singură clipă a crede că n'are înțeles menținerea a două mandate, totuși ne-am reținut să discutăm chestia, căci la noi se face totdeauna caz de solidaritate și dela început se pusese chestia ca și când hotărârile ori atitudinea clubului ar fi neapelabilă și nediscutabilă.

Trebuia să se întâmple o crâmpită, pentru-ca publicul cel mare, opinia publică să se convingă, că *mai presus de toate e nevoie să se spună, în ori ce chestie, toate părerile, presa independentă să discute totul*, ca astfel din discuțiune să se lămurească lucrurile și să ne alegem cu ideia ce mai mult întrunește sufragiile cugetătorilor români.

E un făcut de altfel, ca noi românii toate experiențele să le plătim scump. Pățania dela Bocșa să ne fie învăț a cumpeni mai bine partea obiectivă a lucrurilor și nu a ne învălui prea mult în considerațiuni de ordin subiectiv.

Cât privește acum partea politică a chestiei: *tendența ce manifestă partidele maghiare din Dietă legându-se de orice lucru neînsemnat spre a-și făuri motive împotriva deputaților români*, — este îngrijitoare. Nu-i destul adecă faptul, că se abuzează pentru a împiedeca intrarea naționalităților în Dietă, ci chiar și pe acei puțini reprezentanți ai noștri cari au reușit să se aleagă, *caută să-i scoată*, punând la cale încontra lor proteste și petițiuni, sprijinite pe motive furnizate de slujbașii administrativi.

În felul acesta n'are decât s-o forțeze, și guvernul va reuși ceea-ce a isbutit să facă Tisza Kálmán: să confişte dreptul electoral pentru naționalități... Fiecare mandat îl va

putea protesta, notarii și cărcimarii ovrei toți o să jure că »Valahii au agitat« și i-au »amenințat«, iar comisiile verificatoare tot unanim au să nimicească mandatele naționaliste atacate... Se conduc doar de credința, că »apără țara de agitatorii primejdioși«... Iluzoriu și zadarnic va fi atunci să ne mai frământăm în alegeri.

De cât un stat în care se petrec astfel de lucruri, nu mai este stat de drept!

Nimicirea mandatului dela Bocșa a făcut mare senzație între români și mare bucurie între »patrioți«. Comisia V, care a nimicit mandatul, a fost prezidiată de deputatul Babo Mihály. Referent a fost Horváth Gyula, care a făcut ancheta la fața locului. Acuză au susținut-o avocații Rozenthal (Lugoș) și Fischer (Budapesta), iar apărarea a susținut-o avocatul român dr. C. Manea. Hotărârea de nimicire s'a adus cu toate voturile comisiei de verificare. Motivarea de nimicire se bazează pe abuzuri ce ar fi săvârșit românii cari ar fi înfricat și terorizat.

Anchetă în cauza alegerii din Lugoș.
Comisarul emis pentru anchetarea alegerii din Lugoș, deputatul dr. Németh Imre, după cum ni s'anunță, a sosit la fața locului și și-a început ancheta. De față sunt și reprezentanții părților: ovreiuil Rosenthal Imre ca reprezentant al petiționarilor și Valeriu Branște ca apărător al alegerii.

Unitatea noastră culturală.

De IOAN SLAVICI.

II.

Cestiunea unității culturale e, ca ori-și-care cestiune socială, în ultima analiză politică. Privind-o însă numai din punctul de vedere literar, dl T. Maiorescu enunțase principiul, că în viața noastră culturală unitatea se va restabili numai dacă în lucrarea noastră literară vom lua cu toții inspirațiune din viața sufletească a poporului, care e pretutindeni aceeași.

Din acest principiu firesc pornise în lucrarea lui literară Vasilie Alexandri, atunci singurul scriitor deopotrivă iubit de toți românii. Dacă dar vorba ar fi fost numai de literatură, discuțiunea s'ar fi mărginit la puținii, cari nu admiteau acest principiu și stăruiau să ne întorcem în viața noastră intelectuală la »maica Roma«. Discuțiunile se înveninaseră fiindcă cei mulți vedeau în dosul cestiunii literare și aspirațiuni politice.

Nicăiri aceste discuțiuni nu se urmau cu atâta înverșunare ca la universitatea din Viena, unde tineri din toate țările române se năltau și se izbiau unii de alții în fiecare zi.

Se despărțiseră după temperament în două societăți academice, una »România« a celor mai avântați, iar alta »Societatea literară« a celor crescuți în spiritul german, care se mărginau la literatură, aproape toți bucovinenii în frunte cu V. Bumbac, Isopescu și Origoroviță, sibieni ca Behnitz, Bărceanu și Maier, brașoveni ca T. Nica și Teclu, năsăudeni ca Tancu și Mazăre, dintre ungureni Oncu și Hozanu, din România singur Emi-

Pentru castele, vile, sanatoare, spitale, hoteluri, fabrici, laboratoare, gări, casarme, biserici, școli, comune și orașe mici, cea mai ieftină iluminare e ceea-ce se poate face cu gazul Benoid. Flacăra ce corăspunde la 50 lumini costă pe oră numai 1.6 filleri.

Telefon 561.

Telefon 561.

**Magyar Benoid-gáz
Részvénytársaság.**

Arad, Pécskai ut 13/14.

Fără acitelin! Ori ce primejdie eschisă! Cea mai simplă manuară! Epistole de recunoștință din patrie și străinătate. Patente din patrie și străinătate. Nenumărate premieri. Cei interesați primesc deslușiri detaliate.

Prospect gratuit, fără nici un contract.

Pe balustradă erau busturile împăratului Francisc Iosif și a regelui Carol în boschete de flori. La masa întinsă în cerc erau 250 de inși, bărbați de stat, oameni politici, reprezentanți ai comerțului și industriei, notabilități a vieții publice austriace și române.

Au participat afară de primarul dr. Lueger și viceprimarii dr. Neumayer, dr. Porzer și Hierhammer și afară de membrii deputației bucureștene, primarul Cantacuzino, viceprimarii Ciurcu și Stroescu, Consilierii Obedenaru, Lahovary, Steriu, Baronescu, Hodoș, Voinescu, Giulini din partea *Românilor*: ministrul plenipotențiar român la Viena Lahovary, secretarii de legațiune Nicolau Cantacuzino și Cogălniceanu, atașatul Germani atașatul militar, căpitanul Skina, consulatul român în Viena, iar din partea coloniei române din Viena: dr. Calinciuc, dr. Ciurcu, Comanescu, dr. Cuparescu, profesorul Dima, maiorul Lupu, N. Lupu, dr. Moldovan, dr. Popa, presidentul societății »România Jună« dr. L. Popovici, Nicu Lupu, Cesar Lupu, Nicu Mintencu, dr. Sturdza, Teclu dr. Turcu etc. din partea notabilităților austriace Prințul Lichtenstein, prefectul poliției, V. Habrda, deputații din Reichsrath dr. V. Bachle, Costenoble, dr. Gessman, Müller, Schneider, Gregorig, Bauman, etc. mulțime de consilieri comunali, reprezentanți ai comerțului și industriei și reprezentanți ai presei.

Primul toast l-a ținut primarul Vienei dr. Lueger:

Popoarele, cari posed o formă monarhică, au obiceiul la serbări cum e cea de azi, ași îndrepta gândul lor întâi de toate spre monarhia lor, și așa ne îndreptăm și noi azi gândurile la Regele României (aplaude furtunoase) și la Împăratul Austriei. România și Austria sunt două aliate, și eu cred că alianța aceasta va rămânea și pe viitor între toate împrejurările (Aprobări însuflețite) Popoarele amândouă fără se au în drag. Noi știm prețui pe români și românii ne știu prețui pe noi. *Românii sunt credincioși Monarchului: în România Regelui Carol al României, în Austro-Ungaria lui Francisc Iosif din casa Habsburg.* (Aplauze furtunoase) Noi însă suntem aliați și prin legăturile stimei și a dragostei și aceasta legătură nici odată nu va putea fi tăiată în două. S'a vorbit și s'a scris îndeosebi mult despre ceea ce am vroit eu în București și ce vreau românii acum în Viena. Ce-am vroit eu în București și ce vreau românii acum în Viena? Noi vrem să ne bucurăm împreună, că suntem pe lume și că n'am fost încă striviți de alții, așa putea zice, noi vrem să ne dăm reciproc o sărutare, fiindcă suntem prietini și vom rămânea prieteni. (Aplauze furtunoase.) Noi stimăm în Monarchul nostru pe unul dintre oamenii cei

admirat în mai multe rânduri. E de ajuns a spune, că este interpretul cel mai desăvârșit în »Neguțatorul din Veneția« și în »Regele Lear« de Shakespeare, ca să dați cu socoteală la ce înălțimi planează. (Mi-se va da ocazie să scriu mai multe despre Novelli).

Tocmai, fiindcă nu am luat condeiul în mână cu scopul să vă fac cunoscută persoana lui Novelli, nu vorbesc despre el.

Vreau să insist asupra pieselor, cari se joacă la noi — Intru cât se poate într'un foileton scurt.

Stările anarhice în cari ne aflăm nu mai pot ținea. Cu piesele existente nu putem face nici un pas înainte. Să fiu bine înțeles. Ar fi naivitate să pretind ca pe scena teatrului din satul cutare să se joace »Papa Lebonard« sau »Sacrificiul« sau alte piese moderne. Dar ce se joacă acuma e sub toată critica. Nici o controlă, nici un gust de alegere — în cele mai multe cazuri. Unde vom ajunge așa? Nu voesc să aduc exemple. Ar fi prea multe, ne-am speria de atâta stângăcie, de atâta abus de limbă românească stricată și de atâta naivitate. Piesele noastre bune, scrise pe seama poporului le putem număra pe degete. Ne sunt prea multe două mâni.

mai cu simțul datoriei, ce au fost pe lume, și românii în regatul României stimează în Regele lor, pe omul împodobit cu însușirile cele mai distinse și cu un rar simț de datorie. Noi suntem mulțumiți cu împăratul nostru, românii cu regele lor și așa noi ne putem spune, fără a ne arunca reciproc ceva unul altuia: Noi vrem să rămânem credincioși monarhilor noștri, fără a cere în schimb ceva preț, nu vrem pentru aceasta bomboane (zucker!), nu vrem nimic! Fără considerare, dacă lucrurile sunt așa ori așa, noi vrem să rămânem credincioși. D'aceea permiteți-mă să vă invit a striga într'un glas cu mine: Trăiască regele României! Trăiască Împăratul Austriei. Amândouă Domnitori la mulți ani trăiască! Hoch! Hoch! Hoch!

Un ropot de aplauze a urmat. Orchestra a intonat întâi imnul »Trăiască Regele« pe urmă »Gotterhalte« cari au fost ascultate în picioare.

După încetarea aplauselor, primarul Lueger a continuat:

Eu am obiceiul după acest toast a ridica imediat toastul pentru oaspeții speciali, cari privilegesc sărbarea. Acești oaspeți sunt azi: primarul Bucureștilor, vice-primarul și consilierii comunei București, cari ne-au onorat cu visita lor. Pot s'o spun cu drept cuvânt că puțini oaspeți au fost la noi, cari să fi fost primiți cu atâta căldură și dragoste ca delegațiunea orașului București. (Aplauze furtunoase). Eu cred, că domniile au putut afla aici cunoștința limbii românești, care să-i uimească. Cuvintele »Să trăiască« sunt tot așa de cunoscute ca și cuvintele »Sie sollen hoch leben«, căci în Viena Românii se bucură de simpatii în toate părțile populațiunii. Suntem veseli și fericiți, că ne-ați cercetat, pentru a trăi cu noi câteva zile. Dacă Viena și este cu ceva mai mare, ea este cu ceva și mai veche, orașul București, natural, este cu ceva mai mic, va crește însă, având administratori atât de harnici în frunte, ca și aceia pe cari am avut onoarea a-i cunoaște. Domnul primar al Bucureștilor încă e mult mai tânăr ca mine, și așa sper, că va isbuti a împlini toate și a se bucura până la sfârșit de dragostea Bucureștilor. Noi am fost încântați de căldura cu care am fost primiți în București. Natural s'a și defaimat mult pentru aceasta, dar cari lucruri nu se defaimă în lume?

Dor! Eu sunt un om, cu urechi bune, cari însă sunt așa construite, încât ceea ce intră prin dreapta, iese prin stânga și rămâne în cap numai ceea ce eu vreau să țin. În cap mi-am ținut dragostea Bucureștenilor, prietinia cu care am fost primit, iar pe urechea stângă am slobozit ceea ce s'a scris despre mine și despre București. Sper că Românii se vor fi simțit bine în Viena și cred, că mergând acasă vor avea prilej să spună, că Viena n'a rămas îndărât, ci merge înainte pe calea progresului, că și-a păstrat tradiționala ei ospitalitate, în special față de România. Incheiu cu cuvintele (le spune în românește). Să trăiască orașul București, să trăiască primarul său și consilierii comunali! (Aplauze îndelungate și furtunoase de Hoch și să trăiască).

Dupa aplauzele cari țin minute întregi ia cuvântul primarul Bucureștilor, dl Cantacuzino:

Domnule Primar! Domniile mei! Zilele petrecute în mijlocul D-voastră, vor rămânea de sigur cele mai strălucite zile, pe cari le-am avut, nu numai pentru noi, ci pentru întreg poporul nostru. Înainte de a veni aici, am știut, că vizita noastră o facem capitalei unui stat în relații amicale cu noi, unui stat din vremuri vechi în cea mai strânsă legătură de prietenie cu regatul nostru, unui stat a cărui înțelept și stimat domnitor este de aproape un sfert de veac în cea mai strânsă și devotată prietenie cu Regele nostru. (Aplauze furtunoase). Tot așa știam că vizita noastră o facem unei dintre cele mai simpatice capitale a Europei. (Aplauze) unui incomparabil centru de strălucire a grației vieneze, a gustului și a artelor vieneze, în fruntea căruia stă un devotat amic al poporului nostru (Aplauze furtunoase) în fruntea

căruia stă un om pătruns de cele mai nobile convingeri de cea mai înaltă cultură.

Acestea temeieri erau de sigur mai mult decât indestulitoare, pentru a ne aștepta la o frumoasă primire. Și totuși, căldura cu care am fost primiți a întrecut toate așteptările la cari am fi îndrăznit să nădăjduim.

Domnule Primar! Inimile noastre a tuturor erau de ani de zile pline de dragoste și admirațiune pentru strălucitul oraș al lumii, în fruntea căruia stați. Deia aceste neuitate zile, pe cari le-am trăit aici, va rămânea gravată în inimile noastre pe lângă adevărata prietenie, și o datorie a veșniciei recunoștințe față de populațiunea vieneză. (Aplauze furtunoase).

Eu cred, că nu vom putea da mai nimerit expresie acestor sentimente ce păstrăm pentru populația Vienei și pentru merituosul ei primar, decât, ca îndată după rentoarcerea mea acasă convocând imediat cnsiliul comunal al Bucureștilor, să dăm uneia dintre cele mai principale strade a capitalei noastre numirea de dr. Carol Lueger.

Comunicarea aceasta a stârnit un entuziasm indescriptibil. Oaspeții români s'au ridicat de pe scaune, ezemplul lor a fost urmat și de austriaci, și au alergat toți la serbătoritul Lueger, aducându-i ovații. Numai după câteva minute și-a putut relua Cantacuzino cuvântul spre a termina:

Tot așa cred că nu a-și putea mărturisi o mai potrivită expresie a sentimentelor noastre de cât exprimându-mi dorința: Să înflorească atât timp arta, frumseța și grația, cât timp frumosul oraș Viena va fi ca și astăzi un centru al culurei și al artei pe acest întins pământ. (Aplauze zgomotoase).

Toastează apoi prințul Lichtenstein; dr. Weisskirchner; președintele Camerei de comerț; cavalier de King; dl ajutor de primar Ciurcu; dr. Kotzberg; dr. de Dorn; Nicu Lahovary; Toncescu și în numele românilor vienezi preotul dr. Cioban.

Deputatul Schneider a citit telegramele adresate împăratului Francisc Iosif și regelui nostru.

Dr. Weisskirchner a amintit în toastul său, că nu de mult s'a discutat în consiliul din Viena proiectul de a se numi »Cantacuzino« una din străzile capitalei Austriei. Acest proiect va fi realizat în curând, a adăugat oratorul.

Banchetul a ținut până seara târziu.

Inaugurarea capelei române. — Programul petrecerei în viitor.

Dumineca trecută s'a inaugurat capela română. Serviciul divin se va face de acum înainte în limba română.

La ceremonie, celebrată de protopopul Popovici, reprezentantul mitropolitului Repta, au azistat ministrul României dl Al. Em. Lahovary și personalul legațiunei.

În onoarea oaspeților români au avut loc Duminecă dimineața exerciții publice ale pompierilor din Viena, cari au fost mult aplaudați și admirați de cei de față.

CRIZA în GUVERN.

Acuzările lui Lengyel. — Scrisoarea lui Polónyi către baroneasa Schönberger. — Curtea spionată. — Baroneasa e o ovreică. — Urmările.

Am arătat în numărul nostru de ieri că Lengyel Zoltán a fost dat afară din partidul 48-ist pentru atacurile ce îndreptase contra lui Ugron și a întregului partid. În același timp 48-istii au votat încredere lui Polónyi și au declarat închisă afacerea dintre el și Halmos.

N'au trecut însă nici 24 ore de atunci și lucruri mari s'au întâmplat. Să le luăm pe rând.

Acuzările lui Lengyel.

În ziarul »A Nap« Lengyel Zoltán a publicat un articol reprodus de toată presa. Iată ce zice:

Iconostase noi, precum și renovări după specialitate Schmidt János, se execută cu cea mai mare conștiințiozitate la zidarul de biserică Budapesta IX. Soroksári utca 40. Fondată la anul 1888.

—Ridic acuză împotriva lui Polónyi Géza, deputat și vicepreședinte al clubului. Il acuz în trei chestii:

1. Imi însușesc și susțin acuzarea făcută de Halmos János, fost primar, dar pe care el și-a retras-o în urma unor interveniri ca în romanele criminale groaznice. Și mă declar gata ca din acele cazuri chiar azi să dovedesc 4 cazuri concrete, ș'anume în afacerea Cséry, a societății de navigație dunărene, a tramvaiurilor și afacerea Gschwindt. Iau răspunderea și mă declar gata a dovedi la Curtea cu jurați.

2. Susțin și-mi însușesc acum în afacerea de escrocherie Beke Erzsébet, ca avocat Polónyi a escrochat pe contele Nákó, actualul guvernator din Fiume. E peste putință ca escrocii și escrochatul să fie membri ai aceluiași guvern. Vreau să dovedesc acuzarea, cu mărturia contelui Andrassy, ministru, a contelui Nákó, guvernator al Fiumei și dr. Jeszenszky Géza, avocat în Sânmiclăușul-Mare.

Scrisoarea către baroneasa.

3. Ridic acuză împotriva lui Polónyi pe baza acestei scrisori:

Budapesta, 1 Februarie 1905.

Ilustră baroneasă!

Ai putea face mare serviciu neamului D-Tale dacă te-ai informa și mi-ai comunica împrejurările primirii (la Curte) alui Tisza.

M'as duce însumi la Viena, dar nu vreau să atrag atenția nici să cauzez eventuale neplăceri.

Ar fi minunat dacă aș afla ce i-a spus M. Sa lui Tisza? Care e dispoziția la Curte și dacă sunt inclinări să primească și pe Kossuth. (Peste 10 zile a și fost primit Kossuth de M. Sa. Nota traducătorului.)

Dacă s'ar face asta, apoi M. Sa ar deveni atât de popular, cum n'a mai fost rege nici odată. (Și totuși după această primire și cea dela Sept. Polónyi fusese improcesuat, cu alți mulți, pentru Iesă maiestate.)

Dacă aveți ceva foarte important și grabnic de comunicat, după amiază între 3—6 imi puteți telefona încă. In orice caz însă scrieți-mi ori veniți la Budapesta.

Cu stimă: Polónyi Géza.

Scrisoarea aceasta era adresată baronesei Béla Schönberger.

Asta dovedește că după alegerile dela 26 Ianuarie 1905, Polónyi Géza, fără știrea coaliției se îmbie Curții, a spionat în jurul M. Sale în chip și pe cale nedemnă de caracterul cinstit; a făcut asta atunci când în marea bucurie a biruinții principilor 48-iste toată țara era veselă și așteptă și spera validitatea acestor principii; și a făcut asta acel Polónyi, care mai târziu, tot pe baza acestei spionării, la banchetul dela Sas-kör a adresat regelui cu vintede Iesă maiestate și 9 ziare au fost confiscate pentru publicarea acestui discurs.

Cine-i baroneasa?

Baroneasa Schönberger, care era Doamna Pompadour a coaliției, este o ovreică din Szegszárd. Numele ei de familie e Wallenstein Róza. Ea a ajuns ca fată foarte săracă la Budapesta, dar fiind frumoasă și isteată, a făcut iute carieră. Nu s'a mulțumit însă numai cu succesele din capitala Ungariei, ci s'a dus la Viena, unde ajungând să aibă simpatia d-nei Schrott, actrița favorită a M. Sale, și-a câștigat mare influință în cercurile politice.

Otrăvire senzațională.

— Prin fir telefonic. —

Budapesta, 22 Ianuarie la orele 10 seara. Roza Wallenstein, măritată baroneasă Schönberger, s'a otrăvit azi la orele 3. Ea a luat o mare doză de morfină și cu toate ajutoarele grabnice date de medici nici până acum nu a pu-

tut fi deșteptată, ci zace în nesimțire. Faptul acesta a făcut colosală senzație în oraș. Se prevede desvăluirea unor nemai pomenite scandale.

Consiliu ministerial.

Azi la 11 ore s'a ținut la parlament un consiliu ministerial, în care așa se crede s'a hotărît de soarta lui Polónyi. Consiliul la care au luat parte ministrii Wekerle, Andrassy, Apponyi, Jekelfalussy și Kossuth s'a ocupat mai ales de declarația lui Polónyi, care a zis că comitetul dirigent a avut cunoștință prealabilă de scrisoarea lui către baroneasa Schönberger. Contele Andrassy a declarat hotărît că aceasta nu e adevărat și a făcut cât pentru persoana sa chestie de cabinet, ca consiliul de ministri să desmințască afirmarea aceasta alui Polónyi. La 11 1/2 a fost chemat în consiliu și Polónyi care era în Cameră la dezbaterea portofoliului său. Președintele Justh a suspendat pe intervalul absenței lui Polónyi ședința. Pausa a ținut numai câteva minute pentru că abia după câteva minute, Polónyi s'a reintors, foarte agitat din consiliu și s'a așezat lângă Rakowszky, căruia îi explică gesticulând nervos. Consiliul ministerial a durat mai departe. Foștii membrii din partidul popular și constituțional ai comitetului dirigent s'au întrunit imediat într'o conferență, în care s'a discutat să se convoace fostul comitet dirigent și să se întrebe personal, dela fiecare, să se declare cine a avut cunoștință despre scrisoarea baronesei Schönberger.

La 1 jum. s'a răspândit vestea pe culoarii că contele Andrassy Gyula și-a dat demisia. La aceasta deputatul Miksa Imre a declarat că vor părăsi peste 50 de inși partidul kossuthist.

Wekerle la Viena.

Ministrul-președinte Wekerle a plecat la Viena, se zice spre a prezenta M. Sale demisia lui Andrassy și alui Polónyi.

Două po tofolii — într'o ședință.

— Raport telefonic din Camera ungară. —

Budapesta, 23 Ianuarie.

Discuția, adevărat plictiseala continuă! Nici odată poate camera ungurească nu a fost la un nivel mai coborât pregătirei și chemării ca acuma. O cuvântare lungă și anostă după alta. Așa bună oară se ridică un domn Péscha. Un bătrân ramolit cu o gândire mai prejos de banală, cu un glas monoton și cu încetineală care dă vreme stenografilor de-a sta de povești și taifasuri. Apoi un eveniment pe care, ce-i drept, nimeni nu-l observă. Un sas, Rudolf Schuller, cel dintâiu sas care vorbește în sesiunea, în ciclul acesta. In privința politică cuvântarea nu aduce nimic nou și interesant. Vorbește cu o obiectivitate, temeinicie și lipsă de vieață adevărat săsească.

Sensație n'a fost în Camera de ședințe ci într'o cameră de alături unde se ținea consiliu ministerial. Despre aceasta — la altă parte a foii.

Sensația în Cameră este doar faptul că într'o singură ședință s'au terminat două bugete, și cel al justiției și cel de honvezi. Este caracteristic, că partidul național, reprezentat prin atâția avocați, n'a luat parte la discuția bugetului justiției, în cădrile căruia sunt atâtea din gravamenele noastre.

Graba de altfel cu care au fost votate cele două bugete se esplică prin faptul că Polonyi a intervenit pe lângă oratori și astfel s'au șters 19 oratori înscrși la cuvânt.

Nu cumva de hatârul lui Polónyi au renunțat și deputații naționali la cuvânt?

Președinte Justh, deschide ședința la orele 10 1/4.

Pe banca ministerială Polonyi.

Dintre deputații naționali prezenți d-nii: Ioan Suciu, Stef. C. Pop, Aurel Vlad, Vas, Damian, Aurel Novac.

Președintele prezintă mai multe rescripte venite dela comitate. Intre ele unul din comitatele Oedenburg și Sabolci cari cer ca parlamentul să oprească prin lege toate firmele și inscripțiile ungurești. Referentul comisiunii de imunitate Lázár Zoard prezintă referada sa în afacerea deputaților Ujvary Ferencz, Kovács Pál și Zánella Rikárd.

Se continuă discuția bugetului justiției.

Nagy Emil: Codificatorii de legi n'au avut în vedere dacă paragrafii corespund ori nu cerințelor vieții reale ci s'au îndestulit să corespundă din punctul de vedere birocratic. Intreaga noastră legiuire se bazează pe codicele roman. Excepționează legile de azi, cari îl dau pe acuzat chiar și când iscălitura sa e falsă, pe mâna acuzatorului. Se ocupă de legea despre executare care e așa de rea încât asigură speculanților cu adevărat salvus conductus într'un stat de drept. Oamenii speculanți și de altfel pot ajunge ușor la un astfel de salvus conductus. (Mare ilaritate. Kossuth și Wekerle zimbesc către Polónyi, care se simte infestat, la urmă însă zimbește și el). Cere legiuirea dreptului de primogenitură la proprietatea țărănească și a minimumului de existență.

Jankovich Marcell aprobă reforma pressei pe care voește să o facă Polónyi.

După o pauză scurtă de 5 minute vorbesc Novák Daniel, Meskó Pál și Pescha Miklos.

Tot discursuri scurte, monotone și fără un interes de formă ori de fond.

Rudolf Schuller (sas) vorbește despre problemele moderne ale justiției cu un patetism greoiu german și cu multă pregătire. Cere reforma codului civil și penal după ideile și concepțiile timpului nou. Cere reforma socială pentru a micșora mizeria claselor sărace. Votează bugetul.

Discuția bugetului justiției s'a terminat apoi în discuțiune generală și specială și majoritatea l-a votat.

Urmează bugetului ministrului de honvezi.

Vorbește întâiu Semsey László pe urmă Somsich Tihamés: El a cerut o instrucție mai bună pentru suboficieri, pentru a se putea realiza serviciul de doi ani.

Ministrul Jekelfalussy Lajos, spune că va prezenta în sensul acesta un proiect de lege. Și el este pentru serviciul de doi ani la armată. Dar aceasta va cere o încordare foarte mare a forțelor oficerimii.

Gáll Gustav, propune ca pensia foștilor ministri de honvezi Nyiri și Papp, cari au făcut parte din cabinetul Fejérváry să se șteargă din buget, din cauza că ei servesc ca generali activi în armată.

Ministrul președinte Wekerle Sándor dă lămuriri în chestia aceasta, în urma cărora Gáll își retrage propunerea.

Președintele închide discuția bugetului nefiind înscrși nimeni la cuvânt.

Bugetul se votează întreg.

Ședința se încheie la 3 ore.

„Pipăruș“,

revista umoristică care apare în tipografia noastră redactată de cele mai bune condeie, în numărul ce va apare în săptămâna viitoare va aduce un material care va face senzație.

Numărul 2 se va trimite însă numai celor cari vor grăbi cu plata abonamentului ori îl vor fi cerut anume. Sunt deci invitați toți cei ce doresc să-l aibă, să binevoiască a trimite abonamentul, 6 cor., pe un an ori 3 coroane pe jum. an.

Dela Vârșeț.

Parochia gr. or. română. — Un harnic protopop. — Conferența fruntașilor. — Hotărâri îmbucurătoare.

Vârșeț, 21 Ianuarie. Onorată redacție! Vorbirea rostită la Nicolinț de dl. I. Russu-Șirianu cu prilejul instalării noului nostru protopop Traian Oprea a fost peatra fundamentală a bisericii române de aici. S'a strâns atunci, într'un ceas, 4080 coroane și d'atunci până azi continuându-se colecta, s'a strâns suma de 5080. Mai rămâne să se strângă 20.000 coroane, pentruca ideea să se realizeze.

Suntem pe cea mai bună cale să deservim planul. Aceasta grație stăruinții laudabile a noului protopop, care a convocat la 6/19 Ianuarie, oarele 4, în localitățile băncii »Lucafărul«, o conferință confidențială a fruntașilor români din Vârșeț. S'au și prezintat 36 persoane: advocați, comercianți, un profesor și mai mulți industriași.

Noul și iubitul nostru protopop a arătat necesitatea ridicării unei biserici și modalitatea cum s'ar putea desăvârși planul mareț. S'a și decis, cu mare însuflețire, sistematizarea unei parohii și s'a ales o comisiune care să emită un apel — colectă, apoi o conferință a tuturor fruntașilor din protopopiat, ca în comun acord să se pună la cale tot ce dorim a înființa.

Concordia ce a domnit în conferința convocată de dl protopop Oprea și entuziasmul cu care s'au primit toate propunerile înțelepte ale acestui harnic slugitor altarului și cauzei mari naționale, ne dă speranța, că în toate acțiunile lor români din Vârșeț vor merge solidari spre promovarea binelui obștesc. Doamne ajută!

Din România.

Dela palat. Vineri, la orele 12 din zi, I. P. S. S. Mitropolitul-Primat, înconjurat de înaltul cler, s'a înfățișat la palatul regal, unde, în prezența MM. LL. Regelui și Reginei, AA. LL. RR. Principelui și Principesei României, principelui Carol și principeselor Elisabeta și Maria, de față fiind Curtea Regală, a făcut obicinuitele rugăciuni din ajunul Botezului Mântuitorului.

După ceremonie, Majestatea Lor au binevoit a reține la dejun pe Înaltul Prea Sfinția Sa, care a avut onoarea a prezenta M. S. Regelui raportul comitetului central pentru ajutorul incendiștilor și inundațiilor.

Din acest raport se constată că s'a menținut capitalul de 700.000 lei, plasat în scrisori funciare, rurale și urbane; veniturile au fost de 82.928 lei, cheltuielile de 69.560 lei, rămânând un excedent de 13.360 lei.

Serbarea Bobotezei. În pavilionul de pe cheul Dâmboviței, s'a ținut cu obicinuita solemnitate serbarea tradițională a sfințirii apelor, după datina moștenită.

La această serbare a asistat A. S. R. principele Ferdinand și A. S. R. principele Carol și serviciul divin a fost oficiat de vicarul mitropoliei întovărășit de un numeros cler.

În momentul când crucea a fost aruncată în apă, toate muzicile garnizoanei au cântat în buibuitul tunurilor din Dealul Spirei.

După sfințirea apei AA. LL. RR. au primit defilarea detașamentelor tuturor trupelor din garnizoana Capitalei.

Un public numeros a asistat la serbare.

Intrunire. Partidul național-liberal va ține Dumineca viitoare, 14 Ianuarie, o mare întrunire publică în Capitală, la care vor lua parte și numeroși amici din județe.

În acest scop, delegațiunea de zece a comitetului executiv central se va întruni Miercuri, 10 Ianuarie, iar întreg comitetul executiv Sâmbătă seara 13 Ianuarie.

Din străinătate.

Statistica revoluțiunii rusești. Un statistician rus — precum s'anunță din Petersburg — a întocmit o statistică privitoare la victimele din cei doi ani din urmă a sângeroasei revoluțiuni. Statistica aceasta abea și poate reclama pretenții de exactitate absolută, dar la tot cazul ne oferă o oare care iconă despre grozăviile, ce se petrec în Rusia. Statistica, întocmită după districte, este următoarea:

Districtul Petersburg	1472 morți	1581 răniți
» Moscvei	4393	» 5860
» Volga și Tomsk	3634	» 4663
» Kharkov	1545	» 1977
Ținutul Novorosi	2028	» 2778
» Don	524	» 776
» sud-ostic	130	» 278
Districtul Kiev.	698	» 943
» Varșoviei	769	» 896
Provinciile Baltice	3537	» 1606
Siberia și ținutul Amur	2138	» 2847
Caucasul și Transcaucasul	5045	» 6911

Total 26183 morți 31117 răniți.

ABONENȚII

ziarului nostru, cari n'au achitat încă prețul de abonament, sunt rugați a grăbi cu trimiterea sumei ce datorează.

Abonament pe an.	24 Cor.
pe 1/2 an	12 »
pe 3 luni	6 »

NOUȚĂȚI.

ARAD, 23 Ianuarie 1907.
Vremea

S'a lăsat un adevărat ger. Din toate părțile se vestește frig și îngheț. Cerul e senin.

— Mare ajutor pentru gimnaziul din Brad. Direcțiunea institutului de credit »Crișana« din Brad a votat pentru înălțarea gimnaziului de acolo suma de 50.000 cor. Din Brad s'au mai înscris oferte în suma de 17.000 cor.

E de dorit, — căci e o cauză regnicolară pentru noi — ca fiecare instituțiune de a noastră și fiecare român să dea cât poate pentru acest gimnaziu. Se va putea zice atunci, că gimnaziul din Brad este a tuturor românilor.

— Contra slovacilor. Nu este zi, în care să nu cetim despre persecuțiile și șicanele la cari sunt expuși slovacii sub cuvânt, că fac agitație. Așa episcopul din Sepuș pe preotul din Subrica pentru »agitațiile« lui naționaliste l'a transferat la Halgoviec, o comună la hotarele Galției. — Judecătoria din Namestó a confiscat ziarul »Ozora« pentru preamărirea unor »agitatori« pedepsiți. Tot așa judecătoria din Sakolca a confiscat ziarul »Ludové Noviny«, pentru agitație și slovacii se mai plâng, că sunt persecutați?

— »Neamul Românesc«, publicație politică de Nic. Iorga. Anul I (53 numere) broșat se află de vânzare la dl Sever Bocu redactorul »Tribunei« (Arad). Cine voește să-și îmbogățească biblioteca cu o carte valoroasă și de mare preț, să grăbească să cumpere această publicație, cu un preț bagatel de 6 cor. (în loc de 7 și 50), Spuneam acesta cu atât mai ales, că exemplarele se epuizează iute.

— Spre America. »Dévidéki Ujság« se plânge grozav, că unghurii pleacă spre America, părăsind țara aceasta, chiar acum, când e la putere guvernul național. S'o spune, că pleacă să-și găsească patrie mai bună. Durerea, ce-o simțim — zice numita foaie — e că părăsesc țara îndeosebi unghurii, cari locuiesc între naționalități și mai ales între români. Ei lăsându-și pustie averea și avu-

lor, le vând cui pot. Astfel în loc să se întărească maghiarul, slăbește.

În săptămâna trecută 30 de familii maghiare numai din Magyaritbebe au plecat spre America.

— Mare concert proiectează tinerimea română din Arad să aranjeze în carnevalul acesta. După cum este vorba, la acest concert vor conlucra într'o rară frăție toate elementele bune.

— Scarlatina în Cluj pustiește fără cruțare. Toate dispozițiile luate de medici pentru împiedecarea acestei boale sunt zadarnice. Boala răpește nu numai pe copiii mici, ci chiar și pe oamenii mari. De boala aceasta a murit, după grozave chinuri, oficerul Keményi Ódön.

II — Rectificare. În corespondența publicată despre gimnaziul din Brad s'au strecurat unele greșeli. S'a tipărit Gurabori în loc de Gurabazzei, capitalul de luptă, în loc de capitalul de lipsă.

— Ziar nou în Basarabia. Pe la jumătatea lui Ianuarie va apare în Chișineu, sub direcțiunea dlor Ion Petrillo și Alexis Nour, o gazetă zilnică a românilor din Basarabia, »Viața Basarabiei«, organ cultural și independent.

— Atac de bandiți. Un gospodar cu numele Ujvári liferă păpușoi la Canija-Ungurească. Niște străini, l-au văzut cum descarcă păpușoiul, au pândit să-i iasă în cale. În drumul său spre casă bandiții de mai nainte bine înarmați l-au oprit în pădurea de lângă Canija-Turcească și au cerut să le dea banii. Înzădar a spus, că n'are bani, căci bucatele vândute nu a fost a lui. Bandiții l-au desbrăcat și i-au scotocit toate buzunarele. După ce s'au încredințat că în adevăr n'are bani, l-au bătut de moarte. L-au scos apoi un ochiu, caii cu căruța i-au lăsat să plece în drumul lor, iar pe bietul om l-au asvârlit în zăpadă. În ziua următoare drumarii l-au găsit aproape mort. S'a pornit cercetare, dar încă nu s'a dat de urma bandiților.

— Contra tuberculozei. Dr. Charles Monod a ținut o conferință la facultatea de medicină din Paris despre serul intuberculos al profesorului Marmorek și a declarat că e de părere ca și profesorul Hoffer că serul lui Marmorek și-a câștigat un loc ce nu i-se poate tăgădui în lupta împotriva tuberculozei.

Experienți au făcut: fiul lui Monod, apoi Hoffa Sonnenburg și Huelten (Germania), Ullmann (Austria) și Latham (Anglia), apoi în felurite spitale și sanatorii în Svițera și Germania. Monod zice că serul nu aduce niciodată vătămare și că e folositor la toate formele tuberculozei. El crede că e serul specific împotriva acestei boli și dorește să se facă și în Franța încercări serioase.

— Vapor înămolit. »Țara« organul ministerului de interne al României publică un lung articol de reportaj asupra naufragiului vaporului necunoscut dela Periteasca.

Ziarul sus numit spune că echipagiul vaporului era compus din revoluționari din Rusia, toți evrei, cari au luat din portul bulgăresc Varna arme, muniții și dinamită, spre a le transporta în Rusia.

Nefiind marinari de profesie, revoluționarii ruși au greșit drumul și au dat cu vaporul peste stâncile deia Periteasca.

După ce au fost scăpați de câțiva pescari lipoveni, revoluționarii s'au făcut nevăzuți, risipindu-se, ca să nu dea de bănuț autorităților.

Revoluționarii ar fi fost în număr de 28, iar vaporul numit »Aurora« ar fi fost încărcat cu 400 tone de dinamită, 1200 puști sistem Martini 5000 revolvere, peste 2 milioane cartușe și o mare cantitate de iarbă de pușcă.

— Autoritățile rusești de acord cu cele românești au dispus ca creștinii din Basarabia să poată intra în România eu bilete de liberă trecere pe timp de opt zile.

De asemenea, din România vor putea trece în Basarabia toți creștinii cu bilete de liberă trecere pe timp de cinci zile.

— Mulțumită publică. Scăpat din arestul Seghedinului țin a mă scăpa de o plăcută datorință când și pe aceasta cale aduc sincerile mele mulțumite redacțiilor foilor. »Tribuna«, Gazeta Transilvaniei, »Telegraful Român«, »Drapelul«, »Libertatea« și »Foaia Interesantă«, »Poporul Român«, »Tovărășia«, »Bunul Econom«, și »Gazeta de Duminecă« precum și revistelor: »Lucafărul«,

»Familia«, »Orizontul«, »Revista politică și literară«, apoi »Junimea Literară«, »Viața Românească«, și »Revista Noastră« precum și dlui N. Iorga pentru »Neamul Românesc«, cari în timp de un an mi-au fost puse la dispoziție în mod gratuit!
Iulius V. Ioanovici.

Dela judecătorii și tribunale.

Bestialitatea din Amaț. Primim dela corespondentul nostru:

În 21, 22, 23 și 24 Ianuarie se va pertracta procesul criminal dela Amaț, unde unghurii fanatici de slujbași au năvălit asupra românilor, scuipând crucea noastră și batjocurindu-ne.

Porțile alegătorilor români și ferestrele le-au bătut cu petrii și lemne. Urlau și strigau, cugetai că-s oamenii lui Buffalo Bill din America. Oamenii, cari au fost la alegere, s'au așezat spre noapte și n'au eșit la urlatul selbatic. Însă aceea, cari n'au luat parte la alegere, n'au știut cum s'a ținut alegerea, au cugetat că Lucaciu a dobandit. Au eșit să vadă ce-i. Spre nefericirea lor, căci cari cum au eșit, unghurii i-au lovit în cap până au murit, apoi i-au învălit cu lemne și bruci de pământ. **Astfel 3 români, cari ziua au arat, au fost omorâți cu securi, herlițe și pari.** O față a murit de spaimă, că pe preot au voit să-l spânzure, norocul lui că peste noapte n'a mers acasă, ci a rămas în Ruși.

Acesta-i rezultatul alegerii dela Crăciun. Apărători vor fi dr. Ștefan C. Pop, Brediceanu și Dobossy. Sătmarul este în o mare agitație.

Ceartă cu sfârșit tragic. În vara trecută pe vremea călcatului de grâu muncitorii Orest Clesa, Sava Marcu și fiul său, Arseniu, erau angajați la aceeași mașină și lucrau la batoză. Discutând ei, Clesa a înjurat pe tata mort a lui Sava Marcu. Acesta s'a infuriat, a prins de gât pe Clesa și l-a aruncat în batoză, iar Arsenie pe la spate l-a strâpuns cu furca de fier. Clesa nu mult după aceea a murit, iar cei doi dați în judecată. Ieri s'a ocupat tribunalul din Timișoara cu acest caz și luând în considerare, că Marcu n'a voit să-l omoare pe Clesa, l-a pedepsit numai la șese luni închisoare, iar pe Arseniu la o lună.

Falsificator de cambii. Famosul falsificator de cambii Schwarcz Jenő Iános, care a fost în mai multe rânduri pedepsit pentru aceasta meserie, a ajuns de nou pe banca acuzaților pentru falsificarea numelui lui Scheiberger Albert, pe un cambiu de 250 cor. Tribunalul l-a pedepsit la doi ani închisoare.

Bătaie din răsunare. Ilie și George Vescu din Șipet au făcut transgresiune contra ordinii publice. Au fost dați în judecată. Martorul Ioan Chirilescu a fasonat foarte grav contra lor. Aceștia au hotărât să se răsbune. Odată cei doi frați s'au petrecut în birt împreună cu tovarășii lor, Nicolae Voda, Arcadie Sima, și Trăila Zâmcea. Ilie Vescu, când a plecat spre casă cu prietenii săi, cari erau chercheliți bine, l'a spus c'a văzut pe Chirilescu plecând la câmp. Le făgăduise, că dacă vor merge să-l bată bine, le va plăti câteva lire de vin. Tovarășii lui n'au așteptat îmbiete, ci au mers în urma lui Chirilescu și găsindu-l, l-au bătut după cum le fusese porunca. Chirilescu a zăcut șese luni. Cei cinci tovarășii au fost pedepsiți la câte șese luni închisoare și câte 200 cor. amendă în bani.

Varietăți.

— **Populația lumii.** În zilele trecute a apărut la Londra o carte albastră despre sporirea populației, din care luăm aceste interesante date. Populația lumii întregi din anul 1005 și anul 1895 a sporit cu 63 de milioane persoane. Iată statele mai importante:

	1895	1905
Rusia	125,000,000	141,200,000
Statele-Unite	68,934,000	83,143,000
Germania	52,279,000	60,505,000
Japonia	42,271,000	47,975,000
Anglia	39,221,000	43,221,000
Francia	38,459,000	39,300,000
Italia	31,296,000	33,604,000
Austria	24,971,000	27,241,000
Ungaria	18,257,000	20,114,000
Spania	18,157,000	18,900,000
Popoarele mai mici	47,732,000	54,166,000

Locuitorii celor mai mari orașe din lume sunt:

Londra:	4,872,710.
New-York:	3,437,700.
Paris:	2,714,000.
Berlin:	2,040,000.
Tokio:	1,819,000.
Chicago:	1,699,000.
Viena:	1,675,000.
Filadelfia:	1,294,000.
St. Petersburg:	1,265,000.
Moskva:	1,039,000.
Buenos Aires:	1,026,000.

Concert, petreceri.

Reuniunea română de cântări din Sebeșul-Săsesc aranjează pe ziua de 27 Ianuarie st. n. 1907. Un concert în sala cea mare dela hotelul »Leul de aur« dirigent: Octavian Mureșan. Programul e foarte variat.

Economie.

Bilanțe. »Șoimul« institut de credit și economii în Vașcău, convoacă la a II adunare generală pe acționari, pe 12 Februarie 1907. Institutul înființat cu un capital social de 50.000 cor. are deja la active 219,197-99, depuneri 33,966-98 și a realizat un venit curat de 9059-46. Între propunerile direcțiunii către adunarea generală importantă este propunerea referitor la urcarea capitalului social la 100.000 cor. Director executiv al institutului dl Nicolae Bogdan, contabil Ioan Ovesea. Președinte al direcțiunii: Dr. Coriolan Pap al comitetului de supravegheri: Iosif Diamandi.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Raport telefonic al »Tribunei«. —

Budapesta, 22 Ianuarie 1907.

INCHEEREA la 12 ORE:

Grâu pe Aprilie 1907 (50—kg.)	7-44—7-45
Secară pe Aprilie 1907	6-75—6-76
Orz pe 1907	7-39—7-40
Cucuruz pe Maiu 1907	5-12—5-13
Grâu pe Octomb. 1907	7-78—7-79

INCHEEREA la 5 ORE:

Grâu pe Aprilie 1907.	7-46—7-47
Secară pe Aprilie 1907	6-79—6-89
Ovăs pe Aprilie 1907	7-40—7-41
Cucuruz pe 1907	5-13—5-14
Grâu pe Octomb. 1907	7-79—7-80

II. Producte.

— Prețurile socotite după 100 kgr. și în bani gata. —

Unsoare de porc	143—144—
Slănină	110—111—
Prune uscate de Bosnia 26-50	26-50—17-50
Pezmet de prune	42—43—

III. Târgul de porci Kőbánya.

(Raportul halei comerciale din Budapesta—Kőbánya)

Prețuri de porci grași: Porci ungari de prima calitate: Bătrâni, grei (părechea peste 400 kilg.) — fil. Tineri, grei (părechea peste 320 kilg.) 126 — 127 fil. Tineri mijleci (părechea 250 — 320 kilg.) 128 — 129 fil. Tineri, ușori (părechea până la 250 kilg.) 128 — 129 fil.

Piața din Arad.

Cursul spiritului.

Spirit rafinat en gros	158
„ „ „ detal	160
Spirit brut en gros	156
„ „ „ detal	158
Lătură uscate per kilg.	16

Bursa de bucate din Timișoara.

Timișoara 22 Ianuarie.

Grâu 75 kil. 6-25—6-30, 76 kil. 6-35—6-40, 77 kil. 6-25—6-50, 78 kil. 6-55—6-65. Grâu (marfă mercantilă) 76—70 kil. 6-25—6-30. Secară 5-60—5-70. Orz 5-60—5-70. Ovăs 6-40—6-50. Cucuruz 4-30—4-35.

Societăți.

Convocare.

În sensul §§-lor 12 și 13 din statutele »Societății române de lectură din Bocșa-română« se convoacă adunarea generală ordinară a societății la Bocșa-română, pe ziua de 4/17 Februarie 1907.

Din ședința comitetului »Societății române de lectură« ținută în Bocșa-română la 2/15 Ianuarie 1907. Iancu Ișfan Stan președinie. Miron Popoviciu notar.

BIBLIOGRAFIE.

»Tara Noastră«, revista săptămânală a Asociației, scrisă pentru popor de dl Oct. Goga, a apărut deja. E remarcabil articolul din numărul 1, scris de poetul nostru iubit. Și în proză el se dovedește același măiestru ca în poezii. Vom mai reveni.

A apărut nr. 1 anul al III-lea din »Revista Noastră« sub noua conducere a dlui Ion Gorun și Constanța Hodoș. Un cuprins foarte bogat și ales.

Abonament 5 coroane pe an. Redacția și administrația, București str. Teilor 78.

Poșta Administrației.

Ioan Iancin. Almăș. Trei coroane s'a dat la Pipăruș.

Redactor responsabil Sever Bocu.
Editor-proprietar George Nichin.

Concurs

»VICTORIA« institut de credit și economii în Arad, publică concurs pentru ocuparea posturilor de doi practicanți cu termenul de 15 Februarie n. a. c.

Reflectanții au să dovedească prin oferte scrise cu mâna proprie, că sunt absolvenți a vre-unei școale comerciale, și că posed pe deplin limba română și maghiară. Preferință au aceia, cari posed în vorbire și scriere și limba germană.

Noi alegem după serviciul de un an de probă vor fi denumiți de funcționari cu salariu, bani de cvartir, tantiemă și dreptul de penzie în sensul regulamentului institutului.

Posturile sunt de a se ocupa imediat după alegere.

Retribuțiunea anuală pe anul de probă a unui practicant e de 960 cor.

Direcțiunea.

Anunț de vânzare.

În comuna românească Socodor în loc principal, se află de vânzare o prăvălie cu birt. Totodată se vinde și casa unde e prăvălia. Informațiuni mai de aproape dă administrația »Tribunei«.

Untura de pește

cea obicinuită are un gust și un miros atât de prost și e atât de grea de mistuit, încât adeseori nici nu poate fi gustată de copii și pacienți gingași. Puterea mare de tămăduire și de nutrire, pe care o posedă untura de pește o poate astăzi fie-cine gusta, căci preparată ca Emulsiunea Scott untura de pește nu mai are însușirile ei neplăcute. Emulsiunea Scott e gustoasă, ușor de mistuit și de trei ori mai cu efect, ca untura de pește obicinuită. Emulsiunea lui Scott nu pricinuește nici cele mai mici gfeutări și are totdeauna efectul dorit.

Semnul, că Emulsiunea lui Scott e veritabilă este breveta: »un om, care poartă în spate o știucă mare«.

Cu provocare la foaia aceasta și trimițându-se 75 fileri taxă de timbru trimite franco un model.

Dr. BUDAI EMIL, »Városi Gyógyszertár«
BUDAPEST, IV. Váci utca 34—50.

Prețul unui flacon original G. 2-50
Se află în fie-careapotecă.

Cimbalmă

se poate căpăta în rate și pe lângă prețuri moderate, trimițând cataloage mari ilustrate. — Numai la mine se poate căpăta «ȘCOALA» de cimbalmă, după care poate învăța foarte ușor ori și cine și fără profesor. Partea I-a 4 cor., a II-a 3 cor. 60 fil., a III-a 3 cor. 60 fil. După trimiterea banilor espedez gratuit.

VARGAPÁL

fabricant de cimbalmă și de muzică
MAKÓ (casa proprie).

MANDL FERENCZ

vopsitor de metal

A R A D, STRADA BOCZKÓ Nr. 11.

Primește spre executare orice lucru ce cade în această branșă, precum căzi pentru scaldă, chiții de scaldă, modile de fier și de lemn, cano, de apă, punerea în aur, marmură și bronz lampelor, picătură de majolica pe lemn și metal fierozare în orice valoare în forma cea mai senzațională pe lângă prețuri ieftine și servitiu prompt.

Commis

bîn verzei în branșă de coloniale
se acceptază cu 15 Febr. a. c.

la

„SEVERINEANA”

Societate comercială pe acții

în CARANSEBEȘ.

Doamnelor!

CREMA LOTUS este cea mai bună și mai nesticăcioasă alifie pentru înfrumusețare, întrebându-se atât ziua cât și sara. Delătură toffelul de pete, precum: pistrii, pete de ficat, casuri și buburuze, beșicătura și preciugiuni.

Fața primește o culoare frumoasă și curată. SAPUNUL LOTUS e sapun de toaletă, are miros plăcut și se poate întrebuița și fără cremă.

PUDRA DE FLOARE LOTUS în culoare albă, roză și galbină. Pregătită după metoda americană, un mijloc de înfrumusețare inofensiv și admirabil. Se recomandă și doamnelor mai în etate, pentru că delătură încreșturii și redă o față tină.

Prețuri: Crema Lotus Cor. 1.—
Sapunul „ 1.—
Pudra de floare Lotus, flacon mare „ 2.—
„ „ „ „ flacon mic „ 1.—

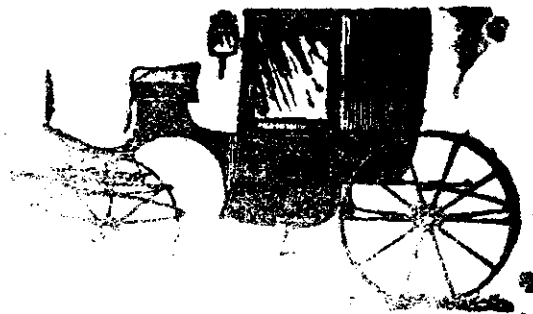
Magazinul principal: în grănația de pălării pentru doamne:

A „Párisi nőház”,
S Z E G E D, Iskola-ut 13 sz.

Comande din provincie pe lângă rambursă.
Vanzătorilor prețuri scăzute.

Permis prin decretul ministerului de interne, nr. 41.994.

● la mai multe expoziții premiat cu primele premii. ●

Nrul telez. 489.

Prima fabrică de căruță de pe câmpie
Ifj. Hodács János

SZEGED Strada Kistisza nr. 4.
(Urmărea str. Maros)

Magazin mare permanent din diferite
caruță noi domnești
Se pot căpăta pe lângă prețuri foarte
avantajoase

căruțe folosite, în schimb (phaltone cu acoperiș și fără acoperiș, săni ec. ec.)

Catalog ilustrat în cinste și fără porto.

La Administrația noastră se află următoarele cărți de vânzare:

„La Roma” de Russu Sirianu	Cor. 2.—	plus 10 fl. porto
„Povestiri și schițe” de S. Secula	1.—	5 ” ”
„Nuvale” de Emil Zola	Cor. 0.40	5 ” ”
„Școlarul declamator”	” 0.50	5 ” ”
„Ștrepl de roană”	” 1.—	10 ” ”
„Aur” Const. Hodoș	” 1.50	10 ” ”
„Telegrame” farză în 3 acte	” 0.80	10 ” ”
„Amicul Poporului” T. Vuiculescu	” 1.—	10 ” ”

Onor. Public!

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că am în atelierul meu din

Temesvár-Józsefváros
Bonnáz-utca Nro. 18
MARE DEPOZIT

de mașini de cusut, biciclete
și biciclete cu motor

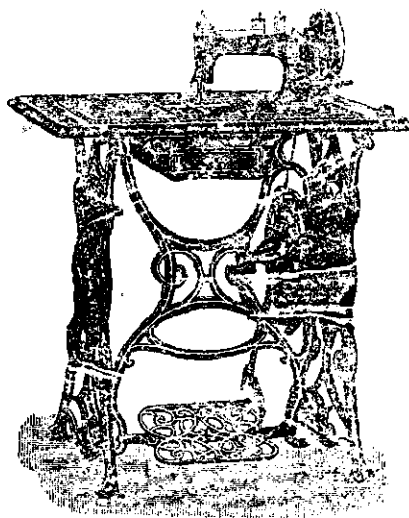
de cea mai bună calitate și cu prețurile cele mai moderate. — Mai departe atrag atențiunea on. public asupra

lucrătoarei mele,

în care se reparaază de maeștrii specialiști tot felul de mașinării punctual și foarte ieftin.

Cu stimă:

WALLACHY ÁRPAD, mașinist.

Proprietarul primului institut de învățământ particular din Budapesta

Mehr Sámuel maeștru croitor diplomat

am deschis

în Arad, str. Kölcsey nr. 3

numai pe o du ata seurtă

Curs de croit

HAINÉ PENTRU BĂRBAȚI ȘI FEMEI.

Rog pe cei interesanți să se prezinte cât mai în grabă, căci rare-ori ni-se dă atare ocaziune.

Fiește-care învățacel se provide cu testimoniu.

Se poate prezenta în întreaga ziua!

Țin și curs de sară! Domnișoare învăț și acasă!

Liferantul de lumini de ceară a diecezel catolice din com. Blhor și Silágy.

INTEMEIAT LA 1835.

Frölich Jozsef pregătitor de lumini de ceară

NAGYVÁRAD.

Recomandăm în binevoitoarea a onor. public, fabricațiunile sale de lumini de ceară, lumini de ceară de I-a calitate bucată 4.80 Cor. II-a calitate 4 Cor. III-a calitate 3 Cor. — Tot felul de lumini mai mici, albe, galbine sau colorate. — Lumini de ceară pentru cununie, albe și frumos aurite părechea dela 5 Cor. până la 100 Cor. — Cea mai fină tămăie din Egipt, prima 2.40 Cor. secunda 1.80 Cor. tertia 1 Cor. — Cel mai fin oleu destilat de flori în cano de tinichea indeosebi pentru biserici. Klgr. 96 fil. — Recomand luminile mele pentru altar, pregătite din steariu curat, ce nu picură și nu curg. Și cea mai bagatelă comandă o execut prompt, pachetare nu se cmpută și dela 5 Klgr. în sus expediția e francată.

Adjustat cu mașini cu putere electrică.

Adjustat cu mașini cu putere electrică.

Miere și ciăr agalbină cumpăr pe lângă prețurile cele mai mari.

Müller György

prăvălie de prapuri, odăjdii și obiecte bisericesti

Temesvár-Józsefváros, Ur-utca nr. 16

recomandă magazinul său bogat de odăjdii bisericesti, acopereminte pentru altar și obiecte pentru biserici de ritul ortodox. Tot felul de steaguri bisericesti, articoli de aramă și lemn precum icoane sfinte.

Cruci din tinichea pentru câmpuri, obiecte pentru împodobirea bisericilor în esecție frumoasă și după stil.

Provocându-mă la experiența câștigată pot să asigur onorata preofime, că voi putea satisface pretensiunilor celor mai gingașe.

Oficina de dregere și magazinul cel mai vechiu de bicicletă și mașini de cusut.

Hammer Vilmos mechanist

Piața Szabadság nr. 7. **ARAD** Piața Szabadság nr. 7.

Asortiment bogat de
mașini de cusut **SINGER** și **MINERVA**.

Unicul magazin de
renumitele mașini de cusut
PFAFF.

Cel mai ieftin mijloc de cumpărare de articoli pentru bicicletă și mașini de cusut.

● MARE OFICINĂ DE DREGERE. ●

In magazin se află
mare assortiment de
▶ **gamophone și plăci.** ◀

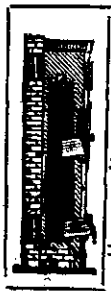
— Condiții de solvire foarte avanta-
gioase. —

Fabrica de cuptoare din Meidinger a lui KOCH JENŐ

Budapest, V., Bâthory-utca 9.

Primește aranjamente pentru încălzirea cu aer
a castelelor, caselor de familie, biserici,
teatre, hoteluri etc.

Telefon 8-69.

Catalog despre cup-
toare Meidinger la
dorință trimis gratuit.

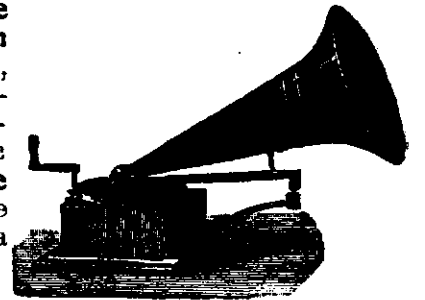
Telefon 8-69.

Planuri pentru aranja-
mente de încălzire din
centru se fac gratuit.

Nici la o familie nu-i iertat

să lipsească gramofonul!

Prețuri foarte ieftine! Phonograful lui Edison dela 5 fl. în sus
Gramofon cu plăci dela 9 fl. în sus. Automate pentru ospătari
dela 35 fl. în sus. Suluri plăci duble
mare assortiment. Noutăți Gramofon
suruitor! Ilustrate cu cântece și note,
bucata 20 cr. Catalog ilustrat despre Pho-
nograph, Gramofon și Automate se tri-
mite gratuit și scutită de timbru. Primește
tot felul de plăci întrebunțate sau le
schimb după plac. Cel mai ieftin izvor de
adjustare pe acest teren în întreaga Ungaria

Tóth József,
comerciant de gramophone
Szeged, str. Könyök nr. 3.

Correspondență în orice limbă!
Nouii plăci românești!

▶ Puțin venit, mare circulație! ◀

Nu este un cadou mai frumos decât un gramofon

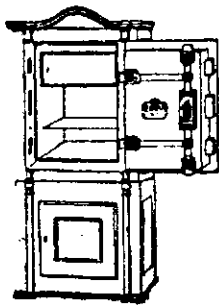
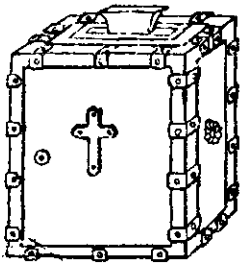
Fabrică de casse de bani și tresore a lui GELLÉRI ÉS SCHULLER

Budapest, VII., Dob-u. 63.

Se fabrică: casse de bani scutite de foc și spargeri
paxe de bani pentru biserici, dulapuri

(scrine) pentru bi-
blioteci și păstrarea
documentelor, pen-
tru matriculanți, odăi
și scrine cu pereți
imbrăcați în otel.

Mare magazin permanent.
Catalog gratis și franco.

Lösch József

fabrică de mașini de agronomie

— BÁCS-TOPOLYA —

Recomandă

mașina de **HUNNIA** cu două
sămănat rânduri.

Fabricație ungurească!

Poftiți și cereți înviațiuni asupra prețurilor.

PREMIATĂ CU PRIMUL PREMIU LA EXPOZIȚIA MILLENARĂ DIN BUDAPESTA IN 1896.

Fabrică de ceasuri de turn și turnătorie de clopote

G. P. PANTELIC în **SEMLIN**
(ZIMONY)

FIRMA FONDATĂ IN 1854.

FIRMA FONDATĂ IN 1854

Face ceasuri de turn după felul cel mai nou, propriu de construcție,
cu pendulă liberă, cu sîrmă.

Toarnă clopote noi, face smalturi mișcătoare de fier,
la clopote vechi pentru ale acorda armonie, face
adnexe de clopot de fier.

Garantează execuție precisă.

Biseriellor și comunelor sărace li să dă în rate de mai mulți ani.

Am cercat expoziția universală din Paris din 1900, cu scop de studiu

Tipografia George Nichin, Arad.

